

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quæstio 2. An pœna legationem Apostolicam repudiantium maior futura
sit pœna sodomorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

QVÆSTIO II.

An pœna legationem Apostolicam repudiantium
mator futura sit pœna Sodomo-
rum?

§. 1. Peccatorum inæqualitatem cōtra stoicos Chri-
sti comparatio ex pœnarū differentia demon-
strat. Hier. hoc loco. Tolerabilior enim illis, his into-
lerabilior imponetur. Verum cum Sodomitæ fuerint
homines pessimi, eorumque terra ita deleta sit, ut vlg;
ad extremum iudicium sit exemplū execrationis, mi-
rum videri possit tot eorum scelerebus vnum reiectū
Euangelii peccatum grauius aestimari. Quod ut intel-
ligatur, statuendum est, comparationem vel esse de
pœna temporali vtriusque populi: Vel de pœna æter-
na. Deinde non comparari singulorum peccatis So-
domitarum, peccata Iudeorum, sed cum inter eos
fuerint inæqualiter criminosi, & inter Iudeos: maxi-
mos horum maximis illorum, minores peccatores
minoribus conferri.

§. 2. Comparatio vero est totius gentis cum gente;
& de pœna æterna, non temporali; de ea cui adiudi-
candi sunt in æternum, *ἀνεργετοῦ ἐσθλῆς* erit inquit. Illa
enim dicit, *diebus iudicii* absolute posita extremum diem
significant, Sodomitum pœna temporalis subita fuit,
penitentiamque antevertit, Iudeorum productior,
sed de æterna pœna agitur. Etenim plurimi, qui hanc
prædicationem reiecerunt, ad Titianam cladem non
vixerunt, ideo suo fato defuncti pœnam temporalem
non sustinuerunt singularem.

§. 3. Quomodo grauius horum peccatum est? Pri-
mo quidem ex genere, & natura peccatorum: etsi e-
nim Sodomitum peccatum omnia naturæ iura de-
struit, & nefanda libidine bestiarum furores superat:
Odium tamen, inuidia, ira que contra Deum, & san-
ctos Apostolos grauius est malum. Inter omnia enim
peccata odium Dei, obiectatio, malitia quæ diabolo
opera Spiritus sancti adscribit, sunt grauiissima. Atque
in eo Theologi, & Philosophi sane consentiunt.

Alterā causa est, quia contemptus verbi Dei, & A-
postolorum, in illis grauiissimus fuit, quos tot mita-
cia, non, inultrata non permouebant; contemptus
Iudeis, quæ uelle ex magnis peccatis, consuetudine, & obdu-
ratione proficisceretur, omnia vero erant in Aposto-
lorum contemptoribus, quam Sodomitæ grauiora;
nam infra c. 11. 23. *Quia si in Sodomitæ, inquit, facta fuissent*
miracles, quæ facta sunt in te, forte mansissent vsq; in hanc diē.
Sodomitæ ergo illis auxiliis, gratia præueniente &
uocatione obtemperaturi erant, quibus durities Iu-
deorum obstitit, grauiiores ergo erant inter Iudeos
peccatores, ciuesque Bethsaidæ & Caphernaumeni
deteriores Tyriis & Sidoniis. Nam illa peccata, quæ
Apostolus Rom. 1. a versu 16. recenset, in Iudeam
quoque exundauerant, nec simpliciter, sed cum in-
genti sanctitatis iactatione. Ex quo facile apparet, So-
domitæ Iudeos meliores non fuisse, moribus, repu-
dio vero salutis, operumque mirabilium despectu, &
obrectatione deteriores. Præsertim Saduocai, qui
erant Iudeorum Epicuræi. Quod si ille contemptus
tam est grauis, quanto grauior erit verbi Dei maleuola
ad impietatem peruersio, qualis est apud Caluini-
anos? Quantis pœnis calumniæ eorum punientur, qui
ne a vitis excidentur, in quibus velut graui & caro so-
pore obtorpuerunt, monitiones oderunt, monitores
vitro accusant, simularumque contra eos suscipiunt?

§. 4. S. Irenæus lib. 4. cap. 47. demonstrat veteris
& noui Testamenti vnum fuisse co: diorem, qui &
Loth miserit Sodomitæ, & Apostolos Iudeis. Valde
inquit, infestus ostendebat præsbyter eos, qui ex his quæ ac-
ciderunt his, qui olim Deo non obtemperabant, tentant alte-

rum Patrem introducere, & contrario opposites quanta Deus
ad saluandos eos, qui reuerunt eum, veniens fecisset miseran-
dorum: tacentes autem de iudicio eius, & quacunque proue-
niunt his qui audierunt sermones eius, & non fecerunt. Et quo-
niam expediebat eis, si non essent nati. Et quoniam tol-erabi-
lius Sodomitæ & Gomorra erit in iudicio, quam ciuitati illi, quæ
non recepit sermonem discipulorum eius. Quemadmodum e-
nim in Novo Testamento, ea quæ est ad Deum fides hominum
aucta est, additamentum accipiens filium Dei, ut & homo fie-
ret particeps Dei: ita & diligentia conuersationis adaucta est,
cum non solum a malis operibus abstinere iubemur, sed etiam
ab ipsis malis cogitationibus, & otiosis dictionibus, & sermo-
nibus vacuis, & verbis scurrilibus. Sic & pœna eorum qui
non credunt verbo Dei, & contemnunt eius aduentum, & con-
uertuntur retrorsum, adimplata est, non solum temporalis,
sed & æterna facta.

Quomodo Sodoma fuerit exemplum execratio-
nis, ira que diuinæ, Ex Epist. 1. Petri 2. 6. & Epist. Iudæ
colligitur. Videatur & Augustin. lib. 2. ciuit. cap. 1.
Hæc etiam ex sententia apparet, quam erret in rebus
diuinis humana prudentia. Quotidie ad lacum A-
sphaltitem seu Sodomiticum Iudæi obuerlabantur,
triste pœnarum monumentum oculis ingerebatur,
Sodomæos exerebantur, se iustos & Deo caros con-
fidebant, pronunciat tamen iustus iudex; Tolerabilius
fore terræ Sodomorum in illa die, quam Iudeis.

VERSVS 16.

Ecce ego mitto vos sicut oves in medio
luporum. Estote ergo prudentes
sicut serpentes, & simplices sicut
columbe.

QVÆSTIO I.

Quomodo oves Apostoli?

§. 1. Non Apostolorum modo est illa conditio, ut
sint quasi *ἀόλυντοι*, hoc est, oves in medio lu-
porum relictæ, quibus nec defendendi facultatem vi-
res, nec effugiendi velocitas præster; sed omnium, qui
ad impios cōuertendos accinguntur; vitia enim præ-
ter turpitudinem, hoc etiam habent, ut curari no-
lint, nec modo laborem, sed periculum etiam me-
dis creant. Vnus lupus gregem ouium perdit non fa-
me, sed laniandi dulcedine: quid hic futurum arbi-
tremur, si pauca oves innumeris lupis obiciantur?
sed conclusit ora luporum, qui olim & Leonum, ca-
pillorum in seruis suis calculator. Atque hoc signum
est Ecclesiæ, & veri doctoris cum a malis persecutio-
nibus vexatur: sic enim natura comparatum est, ut o-
vis lupi insidiatur, non ouis lupo, ita mali affligunt
bonos, non boni malos. Sic etiam S. Athanas. Archi-
episc. Alexand. contra Arianos lib. 4. Discipulos item
huius verbi admonuit: Ecce mitto vos ut oves in medio luporum: aut si fa-
sit igitur prudentes ut serpentes, & simplices sicut columbe.
Quæ quidem verba ideo locutus est, non ut naturaliter iumen-
ta efficerentur, aut serpentes & columbe: non enim tales ipse boni.
nos condidit, ac proinde nihil tale ipsa natura recipit: sed ut
nos luporum quidem impetus affectusque irrationales defuge-
remus, serpentis autem prudentiam animaduertentes, non si-
nereimus nos fraudibus circumueniri, & ex columba mansue-
tudinem mutauerimur.

§. 2. Sanctus Athanasius de communi essentia Patræ,
& Filii, & Spiritus S. docet, quod Trinitas Apostolos mittat,
hunc enim titulum præponit, & addit. De Patre dicit, Trinitas to-
In montem Sion venit annunciator Euangelii, & Euangelii ta Apostolos
annunciatores, quos aduocauit Dominus. De Filio, Ecce mitto
vos quæstiones in medio lupos. De Spiritu in actis dicit, Qui autē
miserant a Spiritu sancto, venerunt Seleuciam. S. igitur Dei
est ad-

DAVID GUNZ
in
Euangelia
Cui
18